Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (pierwsza izba)

z dnia 5 września 2024 r.*

Odesłanie prejudycjalne – Wspólna polityka zagraniczna i bezpieczeństwa – Środki ograniczające wobec Birmy/Związku Myanmar – Zakaz przywozu produktów pochodzących lub wywiezionych z Birmy/Związku Myanmar – Rozporządzenie (WE) nr 194/2008 – Artykuł 2 ust. 2 lit. a) – Bale drewna tekowego pochodzące z Birmy/Związku Myanmar wywiezione i poddane obróbce na Tajwanie przed przewiezieniem ich do Unii Europejskiej – Rozporządzenie (EWG) nr 2913/92 – Wspólnotowy kodeks celny – Artykuł 24 – Pojęcie „istotnej obróbki lub przetworzenia” – Bale drewna tekowego, okrzesane i okorowane, przetarte lub przycięte na tarcicę tekową na Tajwanie – Świadectwa pochodzenia wydane przez organy tajwańskie – Wartość tego świadectwa przy ustalaniu pochodzenia owych bali drewna tekowego przez organy celne państw członkowskich

W sprawie C-67/23

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Bundesgerichtshof (federalny trybunał sprawiedliwości, Niemcy) postanowieniem z dnia 17 listopada 2022 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 8 lutego 2023 r., w postępowaniu karnym przeciwko:

S.Z.,

przy udziale:

W. GmbH,

Generalbundesanwalt beim Bundesgerichtshof,

TRYBUNAŁ (pierwsza izba),

w składzie: A. Arabadjiev, prezes izby, T. von Danwitz, P.G. Xuereb (sprawozdawca), A. Kumin i I. Ziemele, sędziowie,

rzecznik generalny: M. Campos Sánchez-Bordona,

sekretarz: A. Calot Escobar,

uwzględniając pisemny etap postępowania,

* Język postępowania: niemiecki.

rozważywszy uwagi, które przedstawili:

– w imieniu S.Z. – G. Schwendinger, Rechtsanwalt,

– w imieniu W. GmbH – K. Göcke, Rechtsanwältin,

– w imieniu Generalbundesanwalt beim Bundesgerichtshof – P. Frank, w charakterze pełnomocnika,

– w imieniu Komisji Europejskiej – M. Carpus Carcea, C. Hödlmayr i F. Moro, w charakterze pełnomocników,

podjąwszy, po wysłuchaniu rzecznika generalnego, decyzję o rozstrzygnięciu sprawy bez opinii,

wydaje następujący

Wyrok

1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 2 ust. 2 lit. a) rozporządzenia Rady (WE) nr 194/2008 z dnia 25 lutego 2008 r. w sprawie przedłużenia obowiązywania i wzmocnienia środków ograniczających wobec Birmy/Związku Myanmar, uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 817/2006 (Dz.U. 2008, L 66, s. 1).

2 Wniosek ten został złożony w ramach postępowania karnego wszczętego przeciwko S.Z. w związku z naruszeniem zakazu przywozu towarów pochodzących lub wywożonych z Birmy/Związku Myanmar.

Ramy prawne

Prawo Unii

Nomenklatura scalona

3 Klasyfikacja celna towarów przywożonych do Unii Europejskiej jest uregulowana w Nomenklaturze scalonej, zawartej w załączniku I do rozporządzenia Rady (EWG) nr 2658/87 z dnia 23 lipca 1987 r. w sprawie nomenklatury taryfowej i statystycznej oraz w sprawie Wspólnej taryfy celnej (Dz.U. 1987, L 256, s. 1; sprostowania: Dz.U. 2005, L 43, s. 30; Dz.U. 2005, L 341, s. 111; Dz.U. 2008, L 51, s. 26; Dz.U. 2008, L 51, s. 26; Dz.U. 2008, L 164, s. 46; Dz.U. 2010, L 29; Dz.U. 2010, L 149, s. 27; Dz.U. 2011, L 204, s. 26; Dz.U. 2012, L 52, s. 32; Dz.U. 2012, L 226, s. 8; Dz.U. 2015, L 56, s. 77; Dz.U. 2015, L 94, s. 39, Dz.U. 2015, L 273, s. 15, Dz.U. 2015, L 288, s. 16; Dz.U. 2016, L 259, s. 79; Dz.U. 2016, L 329, s. 119; Dz.U. 2019, L 296, s. 63; Dz.U. 2020, L 13, s. 58; Dz.U. 2020, L 13, s. 59; Dz.U. 2020, C 13, s. 60; Dz.U. 2020, L 31, s. 10; Dz.U. 2021, L 11, s. 21; Dz.U. 2021, L 414, s. 1; Dz.U. 2022, L 13, s. 75; Dz.U. 2022, L 119, s. 115; Dz.U. 2023, L 159, s. 150), zmienionym rozporządzeniem Komisji (WE) nr 1214/2007 z dnia 20 września 2007 r. (Dz.U. 2007, L 286, s. 1) (zwanej dalej „CN”), która jest oparta na Zharmonizowanym systemie oznaczania i kodowania towarów (zwanym dalej „HS”), ustanowionym na mocy Międzynarodowej konwencji w sprawie zharmonizowanego systemu oznaczania i kodowania

towarów, zawartej w Brukseli w dniu 14 czerwca 1983 r. w ramach Światowej Organizacji Celnej (WCO) i zatwierdzonej wraz z protokołem zmian do niej z dnia 24 czerwca 1986 r. w imieniu Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej decyzją Rady 87/369/EWG z dnia 7 kwietnia 1987 r. (Dz.U. 1987, L 198, s. 1).

4 Zgodnie z art. 3 ust. 1 rozporządzenia nr 2658/87 w CN powtórzono pozycje i sześciocyfrowe podpozycje HS, a jedynie cyfry siódma i ósma tworzą podpodziały występujące tylko w CN.

5 Pozycje CN 4403 i 4407, które odpowiadają tym samym pozycjom HS, są sformułowane odpowiednio: „Drewno surowe, nawet pozbawione kory lub bieli lub zgrubnie obrobione” oraz „Drewno przetarte lub strugane wzdłużnie, skrawane warstwami lub obwodowo, nawet strugane, szlifowane lub łączone stykowo, o grubości przekraczającej 6 mm”.

Wspólnotowy kodeks celny

6 Rozporządzenie Rady (EWG) nr 2913/92 z dnia 12 października 1992 r. ustanawiające Wspólnotowy kodeks celny (Dz.U. 1992, L 302, s. 1; sprostowania: Dz.U. 2006, L 291, s. 44; Dz.U. 2009, L 10, s. 35; Dz.U. 2016, L 267, s. 2; zwane dalej „wspólnotowym kodeksem celnym”) zostało uchylone i zastąpione rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013 z dnia 9 października 2013 r. ustanawiającym Unijny kodeks celny (Dz.U. 2013, L 269, s. 1; sprostowania: Dz.U. 2013, L 287, s. 90; Dz.U. 2016, L 267, s. 2; Dz.U. 2017, L 42, s. 43). Jednakże ze względu na datę wystąpienia okoliczności faktycznych sporu w postępowaniu głównym nadal ma do niego zastosowanie wspólnotowy kodeks celny.

7 Tytuł 2 wspólnotowego kodeksu celnego, zatytułowany „Elementy służące do naliczania należności celnych przywozowych i należności celnych wywozowych oraz innych środków przewidzianych w wymianie towarowej”, zawierał rozdział 1, zatytułowany „Taryfa celna Wspólnot Europejskich i klasyfikacja taryfowa towarów”, w skład którego wchodził art. 20 tego kodeksu, mający następujące brzmienie:

„1. W przypadku powstania długu celnego należności wymagane zgodnie z prawem określane są na podstawie taryfy celnej Wspólnot Europejskich.

[…]

3. Taryfa celna Wspólnot Europejskich obejmuje:

[…]

d) preferencyjne środki taryfowe określone w umowach zawartych przez Wspólnotę z niektórymi krajami lub grupami państw, w których przewidziane jest stosowanie preferencji taryfowych;

e) preferencyjne środki taryfowe przyjęte jednostronnie przez Wspólnotę wobec niektórych państw, grup państw lub terytoriów;

[…]”.

8 Rozdział 2 tego tytułu 2, zatytułowany „Pochodzenie towarów”, zawierał sekcję 1, zatytułowaną „Niepreferencyjne pochodzenie towarów”, oraz sekcję 2, zatytułowaną „Preferencyjne pochodzenie towarów”.

9 W skład sekcji 1 wchodził art. 22 wspólnotowego kodeksu celnego, który stanowił:

„Artykuły 23–26 określają niepreferencyjne pochodzenie towarów do celów:

a) stosowania taryfy celnej Wspólnot Europejskich, z wyjątkiem środków wymienionych w art. 20 ust. 3 lit. d) i e);

b) stosowania środków pozataryfowych przyjętych odrębnymi przepisami Wspólnoty i mających zastosowanie w wymianie towarowej;

c) sporządzania i wystawiania świadectw pochodzenia".

10 Artykuł 23 tego kodeksu brzmiał:

„1. Towarami pochodzącymi z danego kraju są towary całkowicie uzyskane w tym kraju.

2. Określenie »towary całkowicie uzyskane w danym kraju« oznacza:

[…]

b) produkty roślinne tam zebrane;

[…]".

11 Zgodnie z art. 24 wspomnianego kodeksu:

„Towar, w którego produkcję zaangażowany jest więcej niż jeden kraj, jest uznawany za pochodzący z kraju, w którym został poddany ostatniej istotnej, ekonomicznie uzasadnionej obróbce lub przetworzeniu, które spowodowało wytworzenie nowego produktu lub stanowiło istotny etap wytwarzania w przedsiębiorstwie przystosowanym do tego celu".

12 Artykuł 26 tego kodeksu stanowił:

„1. Przepisy prawa celnego lub inne szczególne przepisy wspólnotowe mogą wymagać przedstawienia dokumentu stanowiącego dowód pochodzenia towarów.

2. Niezależnie od przedstawienia takiego dokumentu organy celne mogą, w przypadku poważnych wątpliwości, zażądać dodatkowego dowodu w celu upewnienia się, że pochodzenie odpowiada zasadom określonym odpowiednimi przepisami wspólnotowymi".

Rozporządzenie (EWG) nr 2454/93

13 Rozporządzenie Komisji (EWG) nr 2454/93 z dnia 2 lipca 1993 r. ustanawiające przepisy w celu wykonania rozporządzenia Rady (EWG) nr 2913/92 ustanawiającego wspólnotowy kodeks celny (Dz.U. 1993, L 253, s. 1; sprostowania: Dz.U. 2004, L 188, s. 210; Dz.U. 2005, L 272, s. 33; Dz.U. 2006, L 286, s. 27; Dz.U. 2007, L 28, s. 27; Dz.U. 2007, L 70, s. 439; Dz.U. 2007, L 156, s. 38; Dz.U. 2007, L 327, s. 32; Dz.U. 2008, L 277, s. 38; Dz.U. 2010, L 199, s. 43; Dz.U. 2011, L 148, s. 20; Dz.U. 2011, L 292, s. 26, Dz.U. 2011, L 345, s. 35; Dz.U. 2013, L 169, s. 78; Dz.U. 2013, L 243, s. 27) zostało uchylone rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2016/481 z dnia 1 kwietnia 2016 r. uchylającym rozporządzenie (EWG) nr 2454/93 ustanawiające przepisy w celu wykonania

rozporządzenia Rady (EWG) nr 2913/92 ustanawiającego wspólnotowy kodeks celny (Dz.U. 2016, L 87, s. 24). Jednakże ze względu na datę wystąpienia okoliczności faktycznych sporu w postępowaniu głównym rozporządzenie nr 2454/93 nadal ma do niego zastosowanie.

14 To ostatnie rozporządzenie zawierało załącznik 13a, zmieniony rozporządzeniem Komisji (UE) nr 1063/2010 z dnia 18 listopada 2010 r. (Dz.U. 2010, L 307, s. 1), który zawierał część II, zatytułowaną „Wykaz produktów oraz czynności obróbki i przetwarzania, nadających status pochodzenia", i który przewidywał między innymi, co następuje:

Pozycja systemu zharmonizowanego	Wyszczególnienie	Kwalifikująca czynność obróbki lub przetwarzania materiałów niepochodzących, nadająca status pochodzenia
[…]	[…]	[…]
Ex dział 44	Drewno i artykuły z drewna; węgiel drzewny; wyłączając:	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem pozycji danego produktu lub wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 70 % ceny ex-works produktu
ex 4407	Drewno przetarte lub strugane wzdłużnie, skrawane warstwami lub okorowane, strugane, szlifowane lub łączone stykowo, o grubości przekraczającej 6 mm	Struganie, szlifowanie lub łączenie stykowo
[…]	[…]	[…]

Rozporządzenie nr 194/2008

15 Rozporządzenie nr 194/2008 zostało uchylone z dniem 3 maja 2013 r. rozporządzeniem Rady (UE) nr 401/2013 z dnia 2 maja 2013 r. dotyczącym środków ograniczających skierowanych przeciwko Mjanmie/Birmie i uchylającym rozporządzenie (WE) nr 194/2008 (Dz.U. 2013, L 121, s. 1). Jednakże ze względu na datę wystąpienia okoliczności faktycznych sporu w postępowaniu głównym zastosowanie ma do niego rozporządzenie nr 194/2008.

16 Zgodnie z motywami 6 i 7 rozporządzenia nr 194/2008:

„(6) Przez ponad dziesięć lat Rada i członkowie międzynarodowej wspólnoty nieustannie potępiali praktyki stosowane przez reżim Birmy/Związku Myanmar, polegające na stosowaniu tortur, masowych i doraźnych egzekucjach, pracy przymusowej, wykorzystywaniu kobiet, zatrzymaniach na tle politycznym, przymusowym przesiedlaniu ludności oraz ograniczaniu podstawowych praw, takich jak wolność słowa, przemieszczania się i zgromadzeń. Mając na uwadze długotrwałe i nieustanne przypadki poważnego naruszania praw podstawowych przez ten reżim, w tym ostatnie brutalne represje w stosunku do uczestników pokojowych demonstracji, środki ograniczające zawarte w niniejszym rozporządzeniu mają kluczowe znaczenie dla wspierania poszanowania podstawowych praw człowieka, służąc tym samym realizacji celu, jakim jest ochrona moralności publicznej.

(7) Nowe środki ograniczające obejmują sektory stanowiące źródło dochodów reżimu wojskowego Birmy/Związku Myanmar. Dlatego nowe środki ograniczające stosuje się do drewna i produktów drzewnych, węgla, złota, srebra, niektórych metali nieszlachetnych oraz kamieni szlachetnych i półszlachetnych. W tych sektorach niektóre środki ograniczają przywóz, wywóz i inwestycje. Wykaz podmiotów, do których stosuje się nowe ograniczenia dotyczące inwestycji i pomocy finansowej dla wywozu, powinien odpowiadać wykazowi ustanowionemu w załączniku I do wspólnego stanowiska 2007/750/WPZiB [Rady z dnia 19 lipca 2007 r., zmieniającego wspólne stanowisko 2006/318/WPZiB w sprawie odnowienia środków ograniczających skierowanych przeciwko Birmie/Związkowi Myanmar (Dz.U. 2007, L 308, s. 1)], w którym wymieniono podmioty w Birmie/Związku Myanmar zaangażowane w te docelowe sektory".

17 Artykuł 1 tego rozporządzenia, zawarty w jego rozdziale 1, zatytułowanym „Definicje", stanowił:

„Do celów niniejszego rozporządzenia stosuje się następujące definicje:

a) »przywóz« oznacza każde wprowadzenie towarów na obszar celny Wspólnoty lub inne terytoria, do których zastosowanie ma traktat, na warunkach przewidzianych w jego art. 299. […]

[…]".

18 Artykuł 2 rozporządzenia nr 194/2008, znajdujący się w jego rozdziale 2, zatytułowanym „Ograniczenia w przywozie i nabywaniu", przewidywał w ust. 1–3:

„1. Załącznik I obejmuje towary należące do następujących kategorii:

a) okrąglaków, drewna i produktów z drewna;

b) węgla i niektórych metali; i

c) kamieni szlachetnych i półszlachetnych.

2. Zakazuje się:

a) przywozu towarów wymienionych w załączniku I, jeżeli towary takie
i) pochodzą z Birmy/Związku Myanmar; lub
ii) zostały wywiezione z Birmy/Związku Myanmar;

b) nabywania towarów znajdujących się w Birmie/Związku Myanmar i wymienionych w załączniku I;

c) przewożenia towarów wymienionych w załączniku I, jeżeli towary takie pochodzą z Birmy/Związku Myanmar lub są wywożone z Birmy/Związku Myanmar do jakiegokolwiek innego kraju, a miejsce ich przeznaczenia znajduje się we Wspólnocie; lub

d) świadomego i celowego udziału w działaniach, których celem lub skutkiem jest ominięcie, bezpośrednio lub pośrednio, zakazów, o których mowa w lit. a), b) lub c).

3. Pochodzenie towarów określa się zgodnie z odpowiednimi przepisami [wspólnotowego kodeksu celnego]".

19 Załącznik I do tego rozporządzenia był zatytułowany „Wykaz towarów podlegających ograniczeniom w przywozie i nabywaniu, o których mowa w art. 2". W pkt A tego załącznika, zatytułowanym „Okrąglaki, drewno i produkty z drewna", znajdowały się towary objęte pozycjami CN 4403 i 4407.

Prawo niemieckie

20 Paragraf 34 ust. 4 pkt 2 Außenwirtschaftsgesetz (ustawy o handlu zagranicznym) w brzmieniu z dnia 27 maja 2009 r. (zwanej dalej „ustawą o handlu zagranicznym") stanowił:

„Karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do 5 lat podlega ten, kto

[…]

2) narusza bezpośrednio stosowany zakaz wywozu, przywozu, tranzytu, przewozu, sprzedaży, dostawy, udostępniania, przekazywania, świadczenia usług, inwestycji, pomocy lub obchodzenia opublikowanego w *Bundesanzeiger* [(federalnym dzienniku urzędowym)] aktu prawnego Wspólnot Europejskich, który ma na celu wykonanie środka w postaci sankcji gospodarczych przyjętego przez Radę Unii Europejskiej w dziedzinie wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa […]".

21 Rozporządzenie nr 194/2008, mające bezpośrednie zastosowanie na terytorium Republiki Federalnej Niemiec, zostało opublikowane, w zakresie dotyczącym art. 2 ust. 2 lit. a) rozpatrywanego w postępowaniu głównym, w *Bundesanzeiger* w dniu 22 października 2009 r.

Postępowanie główne i pytania prejudycjalne

22 S.Z. był jedynym dyrektorem spółki z siedzibą w Hamburgu (Niemcy), której działalność polegała na handlu drewnem tekowym pochodzącym z Birmy/Związku Myanmar (zwanej dalej „rozpatrywaną spółką"). Drewno to było wykorzystywane głównie w przemyśle stoczniowym. Rzeczona spółka była poprzednikiem prawnym spółki W. GmbH, która jest właścicielem mienia podlegającego przepadkowi oraz stroną zainteresowaną w postępowaniu w sprawie przepadku rozpatrywanym w postępowaniu głównym.

23 Wyrokiem Landgericht Hamburg (sądu okręgowego w Hamburgu, Niemcy) z dnia 27 kwietnia 2021 r. S.Z. został skazany za naruszenie § 34 ust. 4 pkt 2 ustawy o handlu zagranicznym na karę pozbawienia wolności w wymiarze jednego roku i dziewięciu miesięcy. Landgericht Hamburg (sąd okręgowy w Hamburgu) orzekł również o przepadku bali drewna tekowego (zwanych dalej „rozpatrywanymi towarami") i kwoty 3 310 902,98 EUR, odpowiadającej wartości zysków pochodzących z przestępstwa.

24 W tym względzie sąd ten ustalił, że w okresie od października 2009 r. do maja 2011 r., czyli po wejściu w życie rozporządzenia nr 194/2008 zakazującego przywozu towarów pochodzących lub wywożonych z Birmy/Związku Myanmar, zainteresowana spółka z inicjatywy S.Z. nadal

zajmowała się przywozem i wprowadzaniem do obrotu drewna tekowego z Birmy/Związku Myanmar. Tajwański dostawca tej spółki ścinał drzewa tekowe w Birmie/Związku Myanmar, a następnie przewoził bale tego drewna do Tajwanu, gdzie obrabiał je w tamtejszych tartakach.

25 Sąd stwierdził również, że omawiane bale były obrabiane na Tajwanie na trzy różne sposoby. Niektóre z nich były po prostu okrzesywane i okorowywane. Inne były okrzesywane i okorowywane, a następnie przecierane, tj. cięte na kantówki drewniane. Wreszcie niektóre bale były cięte na dyle lub deski, to znaczy tarcicę tekową. Po tej obróbce i uzyskaniu świadectwa pochodzenia od władz tajwańskich drewno było transportowane statkiem do Hamburga (Niemcy) i tam odbierane przez rozpatrywaną spółkę.

26 Sąd ten uznał, że omawiane drewno tekowe było w rezultacie obróbki na Tajwanie drewnem pochodzącym z tego państwa, w związku z czym nie doszło do naruszenia art. 2 ust. 2 lit. a) ppkt (i) rozporządzenia nr 194/2008, który zakazywał przywozu towarów pochodzących z Birmy/Związku Myanmar. Stwierdził on jednak, że pomimo przewozu na Tajwan i wykonanych tam prac związanych z jego cięciem, rozpatrywane drewno tekowe nie utraciło statusu towaru wywożonego z Birmy/Związku Myanmar w rozumieniu art. 2 ust. 2 lit. a) ppkt (ii) i że w związku z tym należy uznać, iż doszło do naruszenia tego ostatniego przepisu.

27 S.Z. i spółka W. wnieśli skargę rewizyjną od wyroku Landgericht Hamburg (sądu krajowego w Hamburgu, Niemcy) z dnia 27 kwietnia 2021 r. do Bundesgerichtshof (federalnego trybunału sprawiedliwości, Niemcy), który jest sądem odsyłającym. Ich zdaniem, po pierwsze, rozpatrywane bale nie zostały po prostu przewiezione z Birmy/Związku Myanmar do Niemiec przez Tajwan, lecz zostały poddane w tym ostatnim państwie trzecim obróbce lub przetworzeniu, wskutek czego uzyskały nowe pochodzenie, będące dla tajwańskich organów podstawą do wystawienia świadectw pochodzenia, w których Tajwan został wskazany jako kraj pochodzenia. Rozpatrywane towary nie są zatem drewnem pochodzącym z Birmy/Związku Myanmar, lecz towarami uzyskanymi z drewna tajwańskiego, które zostały przywiezione do Niemiec. W związku z tym przywóz przedmiotowych towarów nie narusza art. 2 ust. 2 lit. a) ppkt (i) rozporządzenia nr 194/2008. Po drugie, rozpatrywane drewno tekowe wprowadzone na terytorium Unii nie zostało wywiezione z Birmy/Związku Myanmar w rozumieniu art. 2 ust. 2 lit. a) ppkt (ii), lecz z Tajwanu.

28 Generalbundesanwalt beim Bundesgerichtshof (prokurator generalny przy federalnym trybunale sprawiedliwości, Niemcy) (zwany dalej „prokuratorem generalnym”) przychylił się do oceny Landgericht Hamburg (sądu okręgowego w Hamburgu). Uznał w istocie, że w niniejszym przypadku obróbka drewna tekowego wywiezionego z Birmy/Związku Myanmar spowodowała jedynie zmianę pochodzenia tego towaru, nie sprawiając jednak, że drewno to stało się innym towarem.

29 W tym kontekście sąd odsyłający wskazuje w pierwszej kolejności, że przywóz rozpatrywanych produktów stanowi czyn karalny na podstawie § 34 ust. 4 pkt 2 ustawy o handlu zagranicznym w związku z art. 2 ust. 2 lit. a) rozporządzenia nr 194/2008, jeżeli obróbka lub przetworzenie, które miały miejsce na Tajwanie, nie były wystarczające, aby nadać omawianemu drewnu tekowemu nowe pochodzenie, wskutek czego owo drewno nadal pochodzi z Birmy/Związku Myanmar w rozumieniu art. 2 ust. 2 lit. a) ppkt (i) tego rozporządzenia.

30 Sąd odsyłający ma wątpliwości, w świetle wyroków z dnia 26 stycznia 1977 r., Gesellschaft für Überseehandel (49/76, EU:C:1977:9), dotyczącego kazeiny, i z dnia 23 lutego 1984 r., Zentrag (93/83, EU:C:1984:78), dotyczącego mięsa wołowego, czy obróbka, której zostało poddane na

Tajwanie drewno tekowe ścięte w Birmie/Związku Myanmar, była na tyle istotna, że drewno to stało się, na podstawie art. 24 wspólnotowego kodeksu celnego, towarem pochodzącym z Tajwanu. Sąd ten wskazuje jednak, że przetarcie surowego drewna tekowego na tarcicę tekową prowadzi do zmiany pozycji taryfowej w HS, gdyż drewno surowe objęte jest pozycją CN 4403, zaś drewno przetarte o grubości przekraczającej 6 mm jest sklasyfikowane w pozycji CN 4407. Tymczasem żadna zmiana pozycji taryfowej nie miała wpływu na procesy zmieniające prezentację wołowiny lub kazeiny będące przedmiotem spraw, w których zapadły tamte wyroki. Zmiana pozycji taryfowej w czterocyfrowej klasyfikacji może wskazywać na istotne przetworzenie towaru, ponieważ SH charakteryzuje się progresywną strukturą – od produktów naturalnych i surowców do towarów o coraz wyższym stopniu przetworzenia.

31 W drugiej kolejności sąd odsyłający wskazuje, że przy założeniu, iż prace związane z cięciem drewna, które miały miejsce na Tajwanie, spowodowały zmianę pochodzenia, rozpatrywany przywóz stanowiłby czyn karalny, jeżeli omawiane bale drewna tekowego zostały wywiezione z Birmy/Związku Myanmar z naruszeniem art. 2 ust. 2 lit. a) ppkt (ii) rozporządzenia nr 194/2008.

32 W tym względzie, w przeciwieństwie do Landgericht Hamburg (sądu okręgowego w Hamburgu) i prokuratora generalnego, sąd odsyłający skłania się do uznania, że określenie „wywożone z Birmy/Związku Myanmar" zawarte w art. 2 ust. 2 lit. a) ppkt (ii) rozporządzenia nr 194/2008 należy interpretować w ten sposób, że określenie to obejmuje wyłącznie towary przywiezione do Unii bezpośrednio z Birmy/Związku Myanmar, a nie towary, które zostały przewiezione do państwa trzeciego, w tym przypadku Tajwanu, a następnie do Unii, i to niezależnie od tego, czy zostały one poddane w tym państwie trzecim obróbce lub przetworzeniu nadającym im nowe pochodzenie. Gdyby przyjąć taką wykładnię, S.Z. nie naruszyłby wspomnianego art. 2 ust. 2 lit. a) ppkt (ii) rozporządzenia nr 194/2008.

33 Zdaniem sądu odsyłającego wykładnia wspomnianego określenia przyjęta przez Landgericht Hamburg (sąd okręgowy w Hamburgu) i prokuratora generalnego pozbawiałaby art. 2 ust. 2 lit. a) ppkt (i) rozporządzenia nr 194/2008 jakiegokolwiek autonomicznego zakresu stosowania i skutkowałaby objęciem towarów pochodzących z państw trzecich, wytworzonych z surowców lub towarów pochodzących z Birmy/Związku Myanmar, zakazem przywozu przewidzianym w art. 2 ust. 2 lit. a), co nie mogło być zamiarem prawodawcy Unii.

34 W trzeciej i ostatniej kolejności sąd odsyłający zmierza do ustalenia, czy świadectwa pochodzenia, takie jak świadectwa wydane przez organy tajwańskie, wiążą organy celne państw członkowskich przy badaniu ewentualnego naruszenia zakazu przywozu przewidzianego w art. 2 ust. 2 lit. a) rozporządzenia nr 194/2008.

35 W tych okolicznościach Bundesgerichtshof (federalny trybunał sprawiedliwości) postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującymi pytaniami prejudycjalnymi:

„1) Czy wyrażenie »pochodzą z Birmy/Związku Myanmar« w art. 2 ust. 2 lit. a) ppkt (i) rozporządzenia [nr 194/2008] należy interpretować w ten sposób, że żadna z następujących obróbek w państwie trzecim (tutaj: Tajwanie) bali z drzewa tekowego wyrosłego w Birmie[/Związku Myanmar] nie spowodowała zmiany pochodzenia, tak że poddane odpowiedniej obróbce elementy z drewna tekowego pozostają „[towarami, które] pochodzą z Birmy/Związku Myanmar":

– okrzesywanie i korowanie bali drewna tekowego;

– przycinanie bali drewna tekowego na kantówki tekowe (bale okrzesane i okorowane oraz przycięte na kantówki drewniane);

– przecieranie bali drewna tekowego na dyle lub deski (tarcica)?

2) Czy określenie »wywiezione z Birmy/Związku Myanmar« w art. 2 ust. 2 lit. a) ppkt (ii) rozporządzenia nr 194/2008 należy interpretować w ten sposób, że obejmuje ono wyłącznie towary, które zostały przywiezione bezpośrednio z Birmy[/Związku Myanmar] do Unii Europejskiej, a zatem towary, które zostały najpierw przewiezione do państwa trzeciego (tutaj: Tajwanu) i stamtąd przetransportowane dalej do Unii Europejskiej, nie podlegają tej regulacji i to niezależnie od tego, czy zostały poddane obróbce lub przetworzeniu w państwie trzecim w sposób uzasadniający nadanie statusu pochodzenia?

3) Czy art. 2 ust. 2 lit. a) ppkt (i) rozporządzenia (WE) nr 194/2008 należy interpretować w ten sposób, że świadectwo pochodzenia wydane przez państwo trzecie (tutaj: Tajwan), zgodnie z którym balom drewna tekowego, które zostały przetarte lub przycięte i pochodzą z Birmy[/Związku Myanmar], został w wyniku tej obróbki w państwie trzecim nadany status pochodzenia z tego państwa, nie jest wiążące dla celów oceny naruszenia zakazu przywozu ustanowionego w art. 2 ust. 2 [lit. a)] rozporządzenia nr 194/2008?”.

W przedmiocie pytań prejudycjalnych

W przedmiocie pytania pierwszego

36 Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem w ramach ustanowionej w art. 267 TFUE procedury współpracy między sądami krajowymi a Trybunałem do tego ostatniego należy udzielenie sądowi krajowemu użytecznej odpowiedzi, która umożliwi mu rozstrzygnięcie zawisłego przed nim sporu. Mając to na uwadze, Trybunał powinien w razie potrzeby przeformułować przedłożone mu pytania. Ponadto Trybunał może wziąć pod rozwagę normy prawa Unii, na które sąd krajowy nie powołał się w swoich pytaniach prejudycjalnych (wyrok z dnia 7 września 2023 r., Groenland Poultry, C-169/22, EU:C:2023:638, pkt 47 i przytoczone tam orzecznictwo).

37 W treści pytania pierwszego sąd odsyłający odniósł się wyłącznie do art. 2 ust. 2 lit. a) ppkt (i) rozporządzenia nr 194/2008.

38 Przepis ten zakazuje przywozu towarów wymienionych w załączniku I do tego rozporządzenia, jeżeli pochodzą one z Birmy/Związku Myanmar. Punkt A tego załącznika dotyczy kategorii „[o]krąglaki, drewno i produkty z drewna”.

39 Zgodnie z art. 2 ust. 3 tego rozporządzenia pochodzenie towarów ustala się zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami wspólnotowego kodeksu celnego. W niniejszej sprawie właściwym przepisem tego kodeksu jest jego art. 24.

40 Ów art. 24 głosi, że „[t]owar, w którego produkcję zaangażowany jest więcej niż jeden kraj, jest uznawany za pochodzący z kraju, w którym został poddany ostatniej istotnej, ekonomicznie uzasadnionej obróbce lub przetworzeniu, które spowodowało wytworzenie nowego produktu lub stanowiło istotny etap wytwarzania w przedsiębiorstwie przystosowanym do tego celu”.

41 W konsekwencji należy stwierdzić, że poprzez pytanie pierwsze sąd odsyłający dąży w istocie do ustalenia, czy art. 2 ust. 2 lit. a) ppkt (i) rozporządzenia nr 194/2008 w związku z art. 24 wspólnotowego kodeksu celnego należy interpretować w ten sposób, że okrzesywanie, korowanie, przycinanie na kantówki drewniane i przetwarzanie na tarcicę stanowi przetworzenie lub obróbkę decydujące o pochodzeniu towarów uzyskanych w wyniku tych procesów.

W przedmiocie dopuszczalności

42 Spółka W. kwestionuje częściowo dopuszczalność pytania pierwszego, twierdząc, że kwestia, czy okrzesywanie i korowanie bali drewna tekowego może prowadzić do zmiany pochodzenia takich towarów, jest bez znaczenia, ponieważ zgodnie z ustaleniami Landgericht Hamburg (sądu krajowego w Hamburgu), które są wiążące dla sądu odsyłającego, to nie te towary zostały przywiezione do Niemiec w sprawie w postępowaniu głównym, lecz kantówki tekowe i tarcica tekowa.

43 W tym względzie należy przypomnieć, że w ramach ustanowionej w art. 267 TFUE współpracy między Trybunałem i sądami krajowymi wyłącznie do sądu krajowego, przed którym zawisł spór i który powinien przyjąć na siebie odpowiedzialność za mające zapaść orzeczenie sądowe, należy dokonanie oceny, w świetle szczególnych okoliczności sprawy, zarówno konieczności wydania orzeczenia w trybie prejudycjalnym po to, aby tenże sąd krajowy był w stanie wydać swoje orzeczenie, jak i znaczenia dla sprawy pytań zadanych Trybunałowi. W związku z tym jeśli postawione pytania dotyczą wykładni prawa Unii, Trybunał jest w zasadzie zobowiązany do wydania orzeczenia (wyrok z dnia 9 marca 2023 r., Sogefinancement, C-50/22, EU:C:2023:177, pkt 16 i przytoczone tam orzecznictwo).

44 Oznacza to, że pytania dotyczące prawa Unii korzystają z domniemania posiadania znaczenia dla sprawy. Odmowa wydania przez Trybunał orzeczenia w przedmiocie złożonego przez sąd krajowy wniosku jest możliwa tylko wtedy, gdy jest oczywiste, że wykładnia prawa Unii, o którą wniesiono, nie ma żadnego związku ze stanem faktycznym lub z przedmiotem postępowania głównego, gdy problem jest natury hipotetycznej bądź gdy Trybunał nie dysponuje informacjami w zakresie stanu faktycznego lub prawnego niezbędnymi do udzielenia użytecznej odpowiedzi na postawione mu pytania (wyrok z dnia 9 marca 2023 r., Sogefinancement, C-50/22, EU:C:2023:177, pkt 17 i przytoczone tam orzecznictwo).

45 Sytuacja taka nie zachodzi jednak w niniejszej sprawie.

46 Z postanowienia odsyłającego nie wynika bowiem jednoznacznie, by wykładnia prawa Unii, o którą zwrócił się sąd odsyłający, nie miała żadnego związku ze stanem faktycznym lub z przedmiotem sporu w postępowaniu głównym. Ponadto należy stwierdzić, po pierwsze, że niniejsze pytania prejudycjalne nie mają charakteru hipotetycznego, a po drugie, że Trybunał dysponuje informacjami w zakresie stanu faktycznego i prawnego niezbędnymi do udzielenia użytecznej odpowiedzi na te pytania.

47 Należy zatem wypowiedzieć się w przedmiocie wykładni art. 2 ust. 2 lit. a) ppkt (i) rozporządzenia nr 194/2008 w związku z art. 24 wspólnotowego kodeksu celnego w odniesieniu do trzech rodzajów obróbki wymienionych w pytaniu pierwszym.

Co do istoty

48 Z art. 24 wspólnotowego kodeksu celnego wynika, że jeżeli w produkcję towaru jest zaangażowany więcej niż jeden kraj, decydującym kryterium dla ustalenia pochodzenia towaru jest ostatnia istotna obróbka lub przetworzenie tego towaru (zob. podobnie wyrok z dnia 20 maja 2021 r., Renesola UK, C-209/20, EU:C:2021:400, pkt 38 i przytoczone tam orzecznictwo).

49 Ponadto określanie pochodzenia towarów musi opierać się na obiektywnej i rzeczywistej różnicy pomiędzy produktem podstawowym a produktem przetworzonym, odnoszącej się zasadniczo do szczególnych cech fizycznych każdego z tych produktów (wyrok z dnia 11 lutego 2010 r., Hoesch Metals and Alloys, C-373/08, EU:C:2010:68, pkt 45 i przytoczone tam orzecznictwo).

50 Trybunał orzekł już, że wyrażenie „ostatnia istotna obróbka lub przetworzenie" w rozumieniu art. 24 wspólnotowego kodeksu celnego należy rozumieć jako odnoszące się do etapu procesu produkcji, w trakcie którego towary nabywają swoje przeznaczenie, a także szczególne właściwości i skład, których wcześniej nie posiadały i które nie zostaną następnie poddane istotnym zmianom jakościowym (wyrok z dnia 20 maja 2021 r., Renesola UK, C-209/20, EU:C:2021:400, pkt 38 i przytoczone tam orzecznictwo).

51 W związku z tym czynności mające wpływ na wygląd produktu dla celów jego użycia, które jednak nie pociągają za sobą poważnych zmian jakościowych jego cech, nie mogą wpływać na określenie pochodzenia tego produktu (wyrok z dnia 11 lutego 2010 r., Hoesch Metals and Alloys, C-373/08, EU:C:2010:68, pkt 46 i przytoczone tam orzecznictwo).

52 W rezultacie operacje przetworzenia produktu, które nie prowadzą do istotnych zmian jego cech i składu, ponieważ stanowią one jedynie nowe ukształtowanie i modyfikację jego formy prezentacji, nie stanowią wystarczająco poważnej zmiany jakościowej, mogącej być uznaną za skutkującą wytworzeniem nowego produktu lub stanowiącą istotny etap wytworzenia (wyrok z dnia 11 lutego 2010 r., Hoesch Metals and Alloys, C-373/08, EU:C:2010:68, pkt 47 i przytoczone tam orzecznictwo).

53 W tych okolicznościach, jeżeli chodzi o pierwszy rodzaj obróbki, a mianowicie okrzesywanie i korowanie bali drewna tekowego, z akt sprawy, którymi dysponuje Trybunał, nie wynika, by obróbka ta nadała tym balom ich przeznaczenie oraz szczególne właściwości i skład, których one wcześniej nie posiadały i które nie zostaną następnie poddane istotnym zmianom jakościowym Przeciwnie, proces ten wydaje się być, z zastrzeżeniem weryfikacji tego stwierdzenia przez sąd odsyłający, prostą czynnością, która ma wpływ jedynie na sposób prezentacji drewna. Tymczasem, jak przypomniano w pkt 52 niniejszego wyroku, takiego procesu nie można uznać za skutkujący wytworzeniem nowego produktu lub stanowiący istotny etap wytwarzania rozpatrywanych towarów, a zatem za decydujący o ich pochodzeniu.

54 Co się tyczy drugiego rodzaju obróbki, a mianowicie przecierania bali drewna tekowego, uprzednio okrzesanego i okorowanego, na kantówki, to również nie wydaje się, aby w niniejszym przypadku owa obróbka nadawała tym balom ich przeznaczenie oraz szczególne właściwości i skład, których wcześniej nie posiadały i które nie zostaną następnie poddane istotnym zmianom jakościowym w rozumieniu orzecznictwa przytoczonego w pkt 50 niniejszego wyroku. Przeciwnie, jak wskazali S.Z. i spółka W., ten drugi rodzaj obróbki stanowi etap pośredni niezbędny do produkcji tarcicy. Ten drugi rodzaj obróbki nie może zatem zostać uznany za decydujący o pochodzeniu rozpatrywanych bali.

55 Niemniej jednak S.Z. i spółka W. twierdzą, że z wyroku z dnia 10 grudnia 2009 r., HEKO Industrieerzeugnisse (C-260/08, EU:C:2009:768), a także z załącznika 22-03 do rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2015/2446 z dnia 28 lipca 2015 r. uzupełniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013 w odniesieniu do szczegółowych zasad dotyczących niektórych przepisów unijnego kodeksu celnego (Dz.U. 2015, L 343, s. 1; sprostowania: Dz.U. 2016, L 87, s. 35; Dz.U. 2017, L 101, s. 164; Dz.U. 2017, L 101, s. 205; Dz.U. 2018, L 192, s. 62; Dz.U. L 96, s. 55; Dz.U. L 48, s. 8; Dz.U. 2023, L 56I, s. 7; Dz.U. 2024, L 90122, s. 1) wynika, że zmiana pochodzenia powinna co do zasady zostać stwierdzona, jeżeli obróbka lub przetworzenie drewna surowego prowadzą do znacznego wzrostu wartości drewna, co należy zasadniczo przyjąć, gdy przekracza ona 30 %. Tymczasem w niniejszym przypadku S.Z. i spółka W. twierdzą, że po przetarciu bali drewna tekowego na kantówki ich wartość wzrosła o ponad 30 %. W każdym razie, nawet jeśli wartość tych bali nie wzrosła o 30 %, ponieważ ich przetarcie na kantówki wymaga specjalnego sprzętu do cięcia i może być wykonane jedynie przez specjalnie przeszkolonych w tym celu specjalistów, tego rodzaju obróbka powinna być ich zdaniem uznana za decydującą o pochodzeniu wspomnianych bali.

56 W tym względzie w pierwszej kolejności należy zauważyć, w odniesieniu do wartości, jaką uzyskano dzięki przetarciu bali drewna tekowego na kantówki, że Trybunał orzekł – wprawdzie w odniesieniu do kwestii, czy montaż różnych elementów stanowi istotną obróbkę lub przetworzenie – że w niektórych sytuacjach dokonywanie oceny na podstawie kryteriów technicznych może nie doprowadzić do ustalenia pochodzenia towaru i że w tych przypadkach należy pomocniczo posłużyć się innym jasnym i obiektywnym kryterium, takich jak kryterium wartości dodanej, które umożliwi wyjaśnienie – w przypadku towarów o złożonej budowie – na czym polega istotne przetworzenie decydujące o pochodzeniu tych towarów (zob. podobnie wyrok z dnia 10 grudnia 2009 r., HEKO Industrieerzeugnisse, C-260/08, EU:C:2009:768, pkt 30, 31).

57 Jednakże proces rozpatrywany w postępowaniu głównym nie jest montażem różnych elementów polegającym na składaniu dużej liczby części w celu stworzenia nowej, spójnej całości (zob. podobnie wyrok z dnia 13 grudnia 1989 r., Brother International, C-26/88, EU:C:1989:637, pkt 13), lecz przycięciem produktu podstawowego.

58 Należy zatem uznać, że w niniejszej sprawie pomocnicze kryterium wartości dodanej, wynikające z orzecznictwa przytoczonego w pkt 56 niniejszego wyroku, nie ma zastosowania.

59 W drugiej kolejności, co się tyczy wskazówek dotyczących towarów objętych pozycją CN 44 wymienioną w tabeli znajdującej się w części II załącznika 22-03 do rozporządzenia delegowanego 2015/2446, na których opierają się S.Z. i spółka W., należy zauważyć, że owo rozporządzenie delegowane nie ma zastosowania ratione temporis. Otóż obowiązuje ono od dnia 1 maja 2016 r., podczas gdy przywóz rozpatrywany w postępowaniu głównym miał miejsce w latach 2009–2011. Jednakże wskazówki te są identyczne z tymi, które zostały wprowadzone do załącznika 13a do rozporządzenia nr 2454/93 rozporządzeniem nr 1063/2010, które stosuje się od dnia 1 stycznia 2011 r., a zatem do przywozów dokonanych po tej dacie.

60 W związku z tym wystarczy zauważyć, że ten ostatni załącznik ustanawia jedynie reguły dotyczące preferencyjnego pochodzenia towarów, a nie reguły dotyczące niepreferencyjnego pochodzenia towarów, co jest przedmiotem niniejszej sprawy.

61 Wreszcie, w odniesieniu do okoliczności, na którą powołują się S.Z. i spółka W., zgodnie z którą uzyskiwanie bali z drewna tekowego wymaga specjalnego sprzętu do cięcia i może być wykonywane wyłącznie przez specjalnie przeszkolonych specjalistów, należy zauważyć, że z samego brzmienia art. 24 wspólnotowego kodeksu celnego wynika, że obróbka towaru w przedsiębiorstwie wyposażonym w taki sprzęt nie jest wystarczająca do nadania mu istotnego charakteru w rozumieniu tego artykułu.

62 W tych okolicznościach należy uznać, że przecieranie omawianych bali drewna tekowego nie stanowi obróbki lub przetworzenia decydujących o pochodzeniu tych towarów.

63 Co się tyczy trzeciego rodzaju obróbki, a mianowicie cięcia bali drewna tekowego na tarcicę, wydaje się, że wbrew temu, co utrzymuje prokurator generalny, cięcie to nie jest zwykłym rodzajem cięcia, ponieważ obejmuje kilka etapów, a przedmiotowe bale muszą zostać okrzesane i okorowane, następnie przetarte przed pocięciem na deski.

64 Ponadto towary pochodzące z tego rodzaju obróbki znajdują się na zaawansowanym etapie procesu wytwarzania towarów przeznaczonych, jak w niniejszym przypadku, dla przemysłu stoczniowego. Przetwarzanie na tarcicę można bowiem uznać za etap procesu produkcyjnego, w trakcie którego dane towary uzyskują swoje przeznaczenie, jak również szczególne właściwości i skład, których wcześniej nie posiadały i które nie mogą następnie ulec istotnym zmianom jakościowym w rozumieniu orzecznictwa przytoczonego w pkt 50 niniejszego wyroku.

65 Stwierdzenie to znajduje potwierdzenie w fakcie, że bale tekowe i kantówki tekowe są sklasyfikowane w pozycji CN 4403, jako drewno surowe, podczas gdy tarcica tekowa jest sklasyfikowana w bardziej zaawansowanej fazie obróbki, w pozycji CN 4407.

66 Z orzecznictwa wynika bowiem, że zmiana pozycji taryfowej towaru spowodowana jego przetworzeniem stanowi wskazówkę co do istotnego charakteru jego przetworzenia lub obróbki (zob. podobnie wyrok z dnia 21 września 2023 r., Stappert Deutschland, C-210/22, EU:C:2023:693, pkt 58 i przytoczone tam orzecznictwo).

67 W konsekwencji ten trzeci rodzaj obróbki, który polegał na przekształceniu rozpatrywanych bali drewna tekowego w tarcicę, można uznać za obróbkę nadającą tym balom pochodzenie z Tajwanu na podstawie art. 24 wspólnotowego kodeksu celnego.

68 W świetle powyższego na pytanie pierwsze należy odpowiedzieć, że art. 2 ust. 2 lit. a) ppkt (i) rozporządzenia nr 194/2008 w związku z art. 24 wspólnotowego kodeksu celnego należy interpretować w ten sposób, że:

– okrzesywanie, korowanie lub przecieranie bali drewna tekowego nie stanowi obróbki lub przetwarzania decydujących o pochodzeniu towarów uzyskanych w wyniku takich procesów;

– przetworzenie bali drewna tekowego na tarcicę stanowi obróbkę lub przetworzenie decydujące o pochodzeniu towaru uzyskanego w wyniku takich procesów.

W przedmiocie pytania drugiego

69 Poprzez pytanie drugie sąd odsyłający dąży w istocie do ustalenia, czy określenie „wywiezione z Birmy/Związku Myanmar" zawarte w art. 2 ust. 2 lit. a) ppkt (ii) rozporządzenia nr 194/2008 należy interpretować w ten sposób, że przepisem tym objęte są jedynie towary, które zostały przywiezione do Unii bezpośrednio z Birmy/Związku Myanmar.

70 W tym względzie, zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału, przy dokonywaniu wykładni przepisu prawa Unii należy uwzględniać nie tylko jego brzmienie, lecz także jego kontekst oraz cele regulacji, której część on stanowi (wyrok z dnia 14 maja 2024 r., Stachev, C-15/24 PPU, EU:C:2024:399, pkt 72 i przytoczone tam orzecznictwo).

71 Po pierwsze, co się tyczy brzmienia art. 2 ust. 2 lit. a) ppkt (ii) rozporządzenia nr 194/2008, określenie „wywiezione z Birmy/Związku Myanmar" może, ze względu na brak doprecyzowania, obejmować produkty przywożone zarówno bezpośrednio, jak i pośrednio z tego państwa.

72 Niemniej jednak, co się tyczy, po drugie, kontekstu, w jaki wpisuje się art. 2 ust. 2 lit. a) rozporządzenia nr 194/2008, należy przypomnieć, że przepis ten zawiera dwa zakazy przywozu z Birmy/Związku Myanmar, a mianowicie z jednaj strony zakaz przywozu towarów pochodzących z tego państwa, zawarty w art. 2 ust. 2 lit. a) ppkt (i), a z drugiej strony zakaz przywozu towarów, które zostały wywiezione z tego państwa, zawarty we wspomnianym art. 2 ust. 2 lit. a) ppkt (ii).

73 Celem art. 2 ust. 2 lit. a) ppkt (i) rozporządzenia nr 194/2008 było właśnie zapewnienie, by towary, które „pochodzą z Birmy/Związku Myanmar", były objęte zakresem stosowania tego rozporządzenia, nawet jeśli nie zostały one przywiezione do Unii bezpośrednio z Birmy/Związku Myanmar, lecz przez państwa trzecie. Tymczasem gdyby art. 2 ust. 2 lit. a) ppkt (ii) tego rozporządzenia interpretować w ten sposób, że wszystkie towary znajdujące się w danym momencie w Birmie/Związku Myanmar – to znaczy nawet towary pochodzące z Birmy/Związku Myanmar, które z powodu istotnej obróbki lub przetworzenia w państwie trzecim nie pochodzą już z Birmy/Związku Myanmar – są objęte zakresem stosowania tego ostatniego przepisu, przepis ten byłby zbędny.

74 Po trzecie, z motywu 6 rozporządzenia nr 194/2008 wynika, że jego celem jest – ze względu na długotrwałe i nieustanne przypadki poważnego naruszania praw podstawowych przez reżim wojskowy Birmy/Związku Myanmar – przyczynienie się za pomocą odnowienia i wzmocnienia środków ograniczających zastosowanych wobec tego kraju do wspierania poszanowania podstawowych praw człowieka i służenie tym samym realizacji celu, jakim jest ochrona moralności publicznej. Ponadto z motywu 7 tego rozporządzenia wynika, że nowe środki ograniczające przewidziane w tym rozporządzeniu obejmują sektory stanowiące źródła dochodów dla tego reżimu wojskowego, takie jak drewno i produkty drzewne. Tymczasem z tych celów rozporządzenia nr 194/2008 nie wynika, by zamiarem, który przyświecał prawodawcy Unii przy przyjmowaniu tego rozporządzenia, które było wymierzone w Birmę/Związek Myanmar, było objęcie zakazem przywozu przewidzianym w art. 2 ust. 2 lit. a) tego rozporządzenia wszystkich towarów pochodzących z państw trzecich, które zostały wyprodukowane z towarów pochodzących z Birmy/Związku Myanmar.

75 W świetle powyższego na pytanie drugie należy udzielić następującej odpowiedzi: określenie „wywiezione z Birmy/Związku Myanmar" zawarte w art. 2 ust. 2 lit. a) ppkt (ii) rozporządzenia nr 194/2008 należy interpretować w ten sposób, że przepisem tym objęte są jedynie te towary, które zostały przywiezione do Unii bezpośrednio z Birmy/Związku Myanmar.

W przedmiocie pytania trzeciego

76 Poprzez pytanie trzecie sąd odsyłający dąży w istocie do ustalenia, czy art. 2 ust. 2 lit. a) ppkt (i) rozporządzenia nr 194/2008 należy interpretować w ten sposób, że przy badaniu przez organy celne państw członkowskich, czy doszło do naruszenia tego przepisu, są one związane świadectwami pochodzenia wydanymi przez państwo trzecie wskazującymi na pochodzenie danych towarów z tego państwa.

77 W tym względzie należy zauważyć, że rozporządzenie nr 194/2008 nie przewiduje obowiązku przedstawienia jakiegokolwiek dokumentu w celu wykazania pochodzenia towarów objętych tym rozporządzeniem. Artykuł 2 ust. 3 tego rozporządzenia stanowi jedynie, że pochodzenie towarów określa się zgodnie z odpowiednimi przepisami wspólnotowego kodeksu celnego.

78 Jak wynika z art. 26 wspólnotowego kodeksu celnego, chociaż przepisy prawa Unii przewidują, że pochodzenie towarów musi być udowodnione poprzez przedstawienie dokumentu, przedstawienie takiego dokumentu nie stoi na przeszkodzie temu, aby organy celne w przypadku poważnych wątpliwości żądały dodatkowego dowodu w celu upewnienia się, że pochodzenie odpowiada zasadom określonym odpowiednimi przepisami Unii. W tym względzie Trybunał orzekł już, że celem następczej kontroli jest sprawdzenie prawidłowości pochodzenia wskazanego w świadectwie pochodzenia (wyrok z dnia 30 czerwca 2016 r., Selena România, C-416/15, EU:C:2016:501, pkt 36 i przytoczone tam orzecznictwo).

79 Z powyższego wynika, że fakt posiadania przez towary świadectw pochodzenia nie stanowi okoliczności, na którą można się powołać w celu zakwestionowania obowiązku opłacenia cła należnego tytułem przywozu tych towarów, jeśli już po tym przywozie okazało się, że owe świadectwa były nieprawdziwe (wyrok z dnia 30 czerwca 2016 r., Selena România, C-416/15, EU:C:2016:501, pkt 37 i przytoczone tam orzecznictwo).

80 Z powyższego orzecznictwa dotyczącego art. 26 wspólnotowego kodeksu celnego wynika, że nawet mimo istnienia obowiązku przedstawienia dokumentu takiego jak świadectwo pochodzenia w celu wykazania pochodzenia danych towarów, organy celne nie są związane takim dokumentem. Jest tak tym bardziej w przypadku, gdy nie ma takiego obowiązku.

81 W świetle powyższego na pytanie trzecie należy udzielić następującej odpowiedzi: art. 2 ust. 2 lit. a) ppkt (i) rozporządzenia nr 194/2008 należy interpretować w ten sposób, że przy badaniu przez organy celne państw członkowskich, czy doszło do naruszenia tego przepisu, organy te nie są związane świadectwami pochodzenia wydanymi przez państwo trzecie wskazującymi, że dane towary pochodzą z tego państwa.

W przedmiocie kosztów

82 Dla stron w postępowaniu głównym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed sądem odsyłającym, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż koszty stron w postępowaniu głównym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (pierwsza izba) orzeka, co następuje:

1) **Artykuł 2 ust. 2 lit. a) ppkt (i) rozporządzenia Rady (WE) nr 194/2008 z dnia 25 lutego 2008 r. w sprawie przedłużenia obowiązywania i wzmocnienia środków ograniczających wobec Birmy/Związku Myanmar, uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 817/2006 w związku z art. 24 rozporządzenia (EWG) nr 2913/92 z dnia 12 października 1992 r. ustanawiającego wspólnotowy kodeks celny**

   należy interpretować w ten sposób, że:

   – **okrzesywanie, korowanie lub przecieranie bali drewna tekowego nie stanowi obróbki lub przetwarzania decydujących o pochodzeniu towarów uzyskanych w wyniku takich procesów;**

   – **przetworzenie bali drewna tekowego na tarcicę stanowi obróbkę lub przetworzenie decydujące o pochodzeniu towaru uzyskanego w wyniku takich procesów.**

2) **Wyrażenie „wywożone z Birmy/Związku Myanmar" widniejące w art. 2 ust. 2 lit. a) ppkt (ii) rozporządzenia nr 194/2008**

   należy interpretować w ten sposób, że:

   przepisem tym objęte są jedynie te towary, które zostały przywiezione do Unii bezpośrednio z Birmy/Związku Myanmar.

3) **Artykuł 2 ust. 2 lit. a) ppkt (i) rozporządzenia nr 194/2008**

   należy interpretować w ten sposób, że:

   przy badaniu przez organy celne państw członkowskich, czy doszło do naruszenia tego przepisu, organy te nie są związane świadectwami pochodzenia wydanymi przez państwo trzecie wskazującymi, że dane towary pochodzą z tego państwa.

Podpisy